

02. oktober 2014

Ministeriet for Uddannelse og Forskning
Styrelsen for Videregående Uddannelser
Bredgade 43
DK-1260 København K
Att.: Specialkonsulent Alan Klæbel Weisdorf, ph.d.

Hørings svar: Opfølgning på FIV alm. Del spørgsmål 137 vedr. KLM i den nye læreruddannelse

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over Uddannelses- og Forskningsudvalgets spørgsmål 137 af 30. juni 2014 vedr. implementering af almen dannelse/KLM i den nye læreruddannelse. Danske Professionshøjskoler har bedt dekan Tove Hvid, Danske Professionshøjskoler Talsmand for læreruddannelsen udarbejde en redegørelse herom i samarbejde med ledernetværket for læreruddannelsen. Danske Professionshøjskoler videresender hermed redegørelsen, se nedenfor.

Marianne la Cour Sonne
Direktør, Danske Professionshøjskoler

Redegørelse AD/KLM – samlet svar fra Læreruddannelsen

Almen dannelse handler dels om et af hovedområderne i Lærerens grundfaglighed 'Almen dannelse/kristendom/livsoplysnings/medborgerskab', dels om almen dannelse forstået som det, at der i de enkelte undervisningsfag "kommer fokus på, at lærerne kan forberede eleverne på deres deltagelse og medansvar for et samfund med frihed og folkestyre, jf. folkeskolens formålsparagraf." (Aftaleteksten, s. 1)

Det passer med intentionerne for læreruddannelsen, som de er beskrevet dels i formålet herfor, dels i formålet i professionsbachelorbekendtgørelsen:

Læreruddannelsesbekendtgørelsen:

§ 1. *Formålet med uddannelsen er, at den studerende gennem uddannelsen tilegner sig den viden og de færdigheder, der er forudsætningen for at kunne virke som faglig, pædagogisk og didaktisk kompetent lærer i den danske folkeskole i henhold til folkeskolens formål, jf. folkeskolelovens § 1.* (Fremhævet af skribenten).

Professionsbachelorbekendtgørelsen:

*Stk. 2. Uddannelserne skal kvalificere de uddannede til at varetage praksisnære, komplekse og udviklingsorienterede erhvervsfunktioner. Uddannelserne skal endvidere kvalificere til relevant videre uddannelse, **udvikle selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse samt udvikle interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.** (Fremhævet af skribenten).*

I begge formål vægtes det alment dannende, relateret til de studerendes aktive deltagelse i og udvikling af det demokratiske samfund. I folkeskolens formål vægtes ud over den demokratiske dannelse også indføring i den danske kulturarv og historie.

Almen dannelse i betydningen udviklingen af de studerendes kompetencer til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund, samt udviklingen af deres selvstændighed er et centralt perspektiv i alle fag i læreruddannelsen, ligesom det har betydning for den måde, der arbejdes med demokratiske organer i uddannelsen.

Almen dannelse/kristendom/livsoplysning/medborgerskab undervises der særskilt i i det nationalt udviklede og dermed fælles modul med kompetencemålet.

Alle UC'er har desuden dele af dette moduls videns- og færdighedsområder integreret i andre moduler, hvorfor fagområdet har et omfang på mellem 10 – 20 ECTS, se nedenstående oversigt. **Der er altså ingen UC'er, som kun har et modul på et omfang af 10 ECTS.**

Alle UC'er prioriterer desuden, at de studerende møder fagområdet ved studiestart, således at det på den måde fra starten af uddannelsen bliver retningsgivende for de studerendes studier og professionsforståelse.

Professionshøjskole	Fagområdets omfang	Fagområdets placering	Karaktergennemsnit
UCC	<p>Det nationale modul 10 ECTS</p> <p>Samt videns- og færdighedsmål fra KLM i særligt intromodul på første semester 2 ECTS</p> <p>Derudover indgår videns- og færdighedsmål i valgfrie specialiseringsmoduler senere i uddannelsen</p>	<p>Placeret på første år af uddannelsen.</p> <p>Alle studerende har intromodul på første semester, halvdelen af årgangen har KLM i første semester, den anden halvdel i 2. semester.</p>	<p>574 til prøven. Gns 7,3. 30 ikke bestået.</p>

Metropol	Det nationale modul 10 ECTS og indgår desuden i et modul 'Lærer-professionalitet i det globaliserede samfund, ligeværdigt med kompetenceområdet Elevens Læring og udvikling' samt i Undervisningskendskab	Det nationale modul er placeret i 1. Semester Det lokalt udviklede i 2. semester	256 indstillet til prøve, 7,3 i alt 11 ikke-bestået
UCSJ	Det nationale modul på 10 ECTS, samt specialiseringsmoduler, som den studerede kan vælge	Det nationale modul er placeret på 1. og 2. semester	271 til prøven: 7,00, 16 ikke-bestået
UC Lillebælt	Det nationale modul 10 ECTS, samt et prøveforberedende modul fra PL	Placeret på 1. og 2. semester	Jelling: 6,5 1 ikke-bestået Odense: 7,25, 1 ikke-bestået
UC Syd	Det nationale modul 10 ECTS, samt et lokalt: Medborgerskab og demokratisk dannelse 10 ECTS	Placeret på 1. og 2. semester	Esbjerg: 83 til prøve, gennemsnit 6,71, 7 ikke-bestået Haderslev: 115 indstillet, 100 til prøve, gennemsnit 6,8, ikke-bestået 9
VIA	Det nationale modul 10 ECTS, indgår desuden i et lokalt udviklet modul 'Lærer i skolen', 10 ECTS.	Placeret på 1. og 2. semester	Aarhus: 355, gennemsnit 7,7, ikke-bestået 4 Silkeborg: 147 til prøve, gennemsnit 6,9, 10 ikke-bestået Skive: 55 gennemsnit 7,3, en ikke-bestået Nr. Nissum: 51 karaktergennemsnit 5,0, 5 ikke-bestået
UCN	Det nationale modul 10 ECTS, samt et lokalt modul 'Pædagogik, dannelse og praksis' 10	Placeret på 1. og 2. semester	Aalborg: 193, gennemsnit 7,61, 6 ikke-bestået Hjørring: 57, gen-

	ECTS		nemsnit 7.38, 2 ikke-bestået
--	------	--	------------------------------

I censorrapporten for fagområdet opsamles følgende: ”*Størsteparten af rapporterne giver det samlede eksamensforløb i lyset af Bekendtgørelsen og Studieordningen vurderingen ’tilfredsstillende’ (81,5 %). Der er 7,6 % i kategorien ’utilfredsstillende’ og 7,6 % som ikke svarer.*” Der er dog også en del kritiske kommentarer om niveauet i faget: ”*I spørgsmål 3 om uddannelsens kvalitet, herunder forslag til forbedringer, må det bemærkes, at sidste del af spørgsmålet ofte bliver uddybet under spørgsmål 6, hvor der er plads til at indføre supplerende bemærkninger. I forhold til første del af spørgsmålet svarer 77,2 % ’tilfredsstillende’, mens 10,9 % svarer ’utilfredsstillende’. Det er en noget større andel end sidste år, hvor 4,7 % havde markeret ’utilfredsstillende’.*”

Det er dog langt fra usædvanligt, at der ved ændringer af fagområder forekommer kritiske kommentarer. En del kommentarer går på det reducerede omfang af fagområdet – en skæbne dette fagområde deler med en lang række andre fagområder i læreruddannelsen. Samtidig er det værd at bemærke, at det faglige niveau i læreruddannelsen er hævet, dels gennem ændrede optagelseskrav, dels gennem faglig skærpelse i prøverne, løbende modulevalueringer og højnelse af de studerendes studieaktivitet gennem indførelse af studieaktivitetsmodellen.

Der udbydes på UC’erne en række specialiseringsmoduler, som knytter an til kompetencemålet for AD/KLM, der er formuleret således i bekendtgørelsen for Læreruddannelsen:

Den studerende kan forholde sig nuanceret og reflekteret til etiske, politiske, demokratiske og religiøse udfordringer, som er forbundet med undervisning, forældre-samarbejde og skole i et globaliseret samfund.

AD/KLM er dermed ikke stillet anderledes end fagene i læreruddannelsen som sådan.

Desuden udbydes undervisningsfaget kristendom på linje med de øvrige undervisningsfag, med minimum 3 moduler på i alt 30 ECTS, hvoraf de to er udviklet nationalt. Der vil for mange studerende være muligheder for at vælge yderligere specialiseringsmoduler i undervisningsfaget kristendom/religion og dermed øge undervisningsfagets omfang.

Det samme gør sig gældende for undervisningsfaget historie og samfundsfag, der også har særlige forpligtelser ift. Danmarks historie og kulturarv.